

BELEIDSPLAN

2019 - 2022

Stichting
Tichelwaark Theeschenkerij
Rohaan

INHOUD

INLEIDING	3
De naam	3
.....	4
Visie.....	4
Missie.....	4
Motto.....	4
STRATEGIE	5
Kernprincipes van de stichting.....	5
Statutaire doelstelling	5
Afwezigheid van winstoogmerk	5
Algemeen nut	5
BELEID	6
Te verrichten werkzaamheden van de stichting.....	6
Werving en beheer van de middelen.....	6
Collectie	6
Vermogen	6
Museum: Vrijwilligers	6
Theeschenkerij: Commercieel	6
Communicatie	6
OVERIG	7
Bestuurssamenstelling.....	7
Beloningsbeleid.....	7
Administratieve organisatie	7
Publicatie.....	7
BIJLAGE 1 / ACTIVITEITEN KALENDER	8

INLEIDING

Riesn, oale stille steakn
Woer k heel min leawn heb duurebrach
`t Is mij nee ear` ower oe te preakn
Oe of te skildern zoo k oe zag

Vùlle keals warn smoandaagns wier te veenn
Biej n zwoarn leem op `tichelwoark
Ze mosn zoer de kos verdeenn
Mer warn gezoond en iezerstoark

Dat **tichelwoark** dreejn t beste in t zomr
Vuur `t woarkvolk was dat wa nen slag
In menneg hoesgezin was komr
At n heel laank weentr oarmood brach

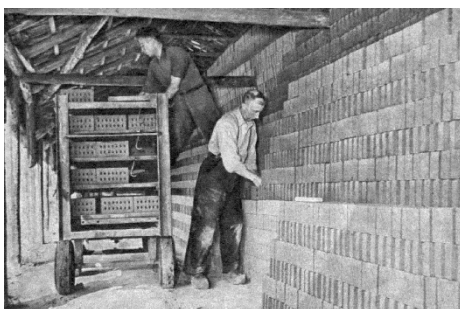
Zoo hef zik Riesn naam kùnn maakn
Zinn messelsteen steun good bekeand
Tot boetn de greanze deedn ze zaakn
Dàt warn z heel vroogr neet eweand .

Gedeelte uit 'n Skilderstukn van Riesn
Garrad van Drees

De naam

In 1803 begon *Gerrit Rohaan* een steenbakkerij. Hij woonde met zijn gezin op de helling van de leemrijke Hamberg. Zijn bedrijf stelde aanvankelijk niet veel voor. In 1823 was er een grote brand in Enter. Er werden bij die gelegenheid ongeveer 35 woningen en veel schuren verwoest. Bij de herbouw werden vooral bakstenen en pannen gebruikt. Voor de steenbakkerij van Rohaan betekende dit een behoorlijke stijging van de omzet.

In 1830 moest de productie nog verder worden uitgebreid. Collega steenbakkers uit Rijssen hadden de aanleg van een klinkerweg van Raalte naar Almelo aangenomen. Zij bleken niet in staat de grote hoeveelheid stenen die hiervoor nodig waren in hun eigen bedrijf te bakken. Dat betekende dat alle steenbakkerijen in de omgeving, waaronder ook Rohaan, door hen werden ingeschakeld. Aanzienlijke groei van de werkgelegenheid in deze sector was daarvan het gevolg

In 1862 was er opnieuw sprake van een grote brand. Vrijwel de gehele binnenstad van Enschede ging in vlammen op. Ook deze wederopbouw van leverde de steen- en pannenbakkerijen veel werk op.

Na de wederopbouw van Enschede verdwenen de steen- en pannenovens. Alleen Rohaan bleef over. Maar aan het einde van de 19de eeuw begonnen de leemvoorraden op te raken. De fabriek van Rohaan schakelde over op cement- en betonproducten. Dit betekende het einde van de *steenbakkerij* in Enter.

De leem verwerkende industrie was uiteindelijk tot het midden jaren '20 van de vorige eeuw een bloeiende industrie in Markelo en omgeving.

In de *droogschuur* werden de uit leem gevormde bakstenen opgeslagen alvorens gebakken te worden. Het museum stelt allerlei soorten tegels en keramiek tentoon waarbij het proces van stenen bakken wordt uitgelegd.

Tichel is een oude benaming voor baksteen. Het woord is verwant aan *tegel* en het Duitse *Ziegel* (= baksteen) en afkomstig van het Latijnse *tegula* (= dakpan).

Langs het museum loopt de cultuurhistorische wandelroute Kerkepaden-Tichelroutes. Ook lopen er vele andere wandelroutes en fietsroutes.

Visie

In 1986 werd in Parijs een 'ethische code' voor musea geformuleerd. In deze code staat onder meer een definitie van een museum: "... een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die ten dienst staat aan de samenleving en haar ontwikkeling. Het museum verwerft, behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoegen".

Hoe klein het Tichelwaark ook is, het wil precies datgene wat de Stichting beoogt: er wordt zonder winst oogmerk aan publieksvoorlichting gedaan over (im)materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, in dit specifieke geval over de geschiedenis van de steenbakkerijen in de regio rond Markelo.

Daarnaast biedt het museum mogelijkheden voor zinvolle dagbesteding aan cliënten van de naast het Tichelwaark gelegen locatie 'Rohaan', een van de locaties van Avelijn. Avelijn is een Twentse zorgorganisatie die mensen met een verstandelijke beperking of een lage sociale redzaamheid helpt de volle rijkdom van het leven te ervaren. Ruim 1750 betrokken professionals en 600 vrijwilligers ondersteunen meer dan 2500 mensen in alle 14 Twentse gemeenten en daarbuiten, waaronder dus ook in Markelo.

Cliënten van Avelijn die (tijdelijk) wonen op de locatie Rohaan zijn betrokken bij de activiteiten in de 'theeschenkerij'. Zij doen dit op basis van dagbesteding. (zie ook in hoofdstuk 'Strategie').

Missie

Wij maken een voor de Twentse regio in cultuurhistorisch opzicht karakteristieke bedrijfstak zichtbaar en beleefbaar in een bijzondere gastvrije omgeving met bijzondere mensen.

Motto

EEN STEENRIJKE HISTORIE MET TWENTSE GASTVRIJHEID.

STRATEGIE

Kernprincipes van de stichting

Statutaire doelstelling

De Stichting heeft conform artikel 3.1. van de statuten het doel “het opzetten, instandhouden en exploiteren van een tichelmuseum met bijbehorende theeschenkerij en winkel van eigengemaakte streekproducten waar aan mensen met een beperking een zinvolle werkplek wordt gegeven”.

Afwezigheid van winstoogmerk

De stichting heeft geen winstoogmerk, zoals blijkt uit artikel 3.2. van de statuten en uit de feitelijke werkzaamheden.

Algemeen nut

De Stichting beoogt een algemeen nut beogende instelling te zijn, zoals bedoeld in artikel 5b van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Awr) en heeft daartoe een aanvraag ingediend bij de Nederlandse Belastingdienst.

BELEID

Te verrichten werkzaamheden van de stichting

Werving en beheer van de middelen

De Stichting verwerft haar inkomsten uit de volgende bronnen:

- Baten die worden gegenereerd uit de theeschenkerij en winkel
- Bijdragen van hen die met het doel van de Stichting sympathiseren;
- Subsidies en donaties;
- Schenkingen, erfstellingen en legaten;
- Bijdragen van hen in wier belang de Stichting werkzaam is;
- Baten die worden gegenereerd met de exploitatie van het museum/theeschenkerij;
- Alle andere baten.

Collectie

De collectie waarover het museum beschikt of de beschikking heeft, bestaat uit deels in bruikleen gegeven of in eigendom verkregen objecten. Bruikleengevers zijn bedrijven, instellingen en personen. Het streven van het bestuur is in voorkomende gevallen de collectie uit te breiden. Van de collectie is een inventarislijst beschikbaar.

Vermogen

Conform artikel 4.3. van de statuten houdt de Stichting niet meer vermogen aan dan redelijkerwijs nodig is voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden ten behoeve van haar doelstelling.

Museum: Vrijwilligers

Bij het museum zijn permanent en in meer of mindere mate ca. 15 vrijwilligers betrokken. Zij ontvangen voor hun vrijwilligerswerk geen vergoeding. De groep verzorgt rondleidingen, onderhoudt de locatie als dat mogelijk is, organiseert speciale evenementen en is betrokken bij het beheer van de collectie. Bovendien is een deel inhoudelijk zodanig op de hoogte van de (geschiedenis en de praktijk) 'tichelwaarkzaamheden', dat zij kunnen worden beschouwd als het 'cultuurhistorische geweten' van het museum.

Theeschenkerij: Commercieel

Een aantal cliënten van Aveleijn die (tijdelijk) wonen op de locatie Rohaan, zijn betrokken bij de activiteiten in de 'theeschenkerij'. Zij doen dit op basis als dagbesteding. De eventuele baten van deze activiteiten komen te goede aan het museum.

Communicatie

Langs de Droogschuur lopen verschillende Kerkepaden-Tichelroutes die alle verwijzen naar de oude historie van de leem verwerkende industrie van Markelo. Deze wandelroutes zijn geschikt voor fietsers en wandelaars en bieden uitstekend de mogelijkheid om onderweg de Droogschuur te bezoeken om meer te leren van de geschiedenis van de streek, producten te kopen in de winkel of te genieten van een kop koffie of thee met iets lekkers in de theeschenkerij. De plaatselijke en regionale VVV's wijzen op deze routes. In de communicatie van hen wordt dan ook gewezen op het museum en de theeschenkerij.

Het museum heeft een eigen website: www.erve-tichelwaark.nl / www.tichelwaarkrohaan.nl en daarnaast is er een flyer beschikbaar die deel uitmaakt van het VVV-aanbod.

OVERIG

Bestuurssamenstelling

Het bestuur bestaat uit de volgende personen:

- T.G. (Theo) Dijkstra BA (voorzitter)
- W.J.P. (Wouter) Baan (secretaris)
- W.J. (Willem Jan) Noteboom (penningmeester)
- G. Brinkman (lid)

Beloningsbeleid

De leden van het bestuur ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden conform. Onkosten, gemaakt in het kader van de bestuursfunctie worden vergoed, mits niet bovenmatig.

Administratieve organisatie

De administratie van het museum wordt gevoerd door de penningmeester

Publicatie

De stichting voldoet aan haar publicatieplicht door middel van website www.erve-tichelwaark.nl / www.tichelwaark-rohaan.nl.

BIJLAGE 1 / ACTIVITEITEN KALENDER

Gelet op het karakter van het museum worden tijdens de jaarlijkse Open Monumentendag meerdere activiteiten georganiseerd die de boodschap van het museum nadrukkelijker voor het voetlicht brengen.

Voorjaarsbuurtdag - Jaarlijks wordt op de zaterdag Pinksteren een Voorjaarsbuurtdag georganiseerd. Tijdens deze dag worden oude ambachten getoond die een directe of indirecte link hebben met het thema van het museum of de plaats/directe omgeving van het museum. Klompenmaker, mandenvlechter, imker, traditioneel schapenscheren etc.

Tijdelijke thema tentoonstellingen – jaarlijks worden thema tentoonstellingen gehouden die aansluiten bij het thema van het museum. Bijvoorbeeld; de geschiedenis van Keramiek in Nederland, vorm(bak)stenen, klinkers

Rondleidingen op aanvraag – rondleidingen worden georganiseerd en gefaciliteerd t.b.v. onder meer VMBO-scholen uit de regio, basis onderwijs en geïnteresseerde groepen